

32 Mújdricza Péter

MEDITÁCIÓ AZ ELGONDOLHATATLANRÓL*

„A jövő már megtörtént egyszer, csak mi még nem éltünk akkor...” (Balla D. Károly)

Egyre divatosabb bolygónk népessége vagyoni eloszlását vizsgálgatni, ki milyen házikóban is lakik? Felhőkarcolóban vagy viskóban? Jól értesültek szerint cirka négyezer ember rendelkezhet akkora vagyonnal, mint négymilliárd, momentán Földünk lakosságának fele. Röpké fejszámolással szembesülhetünk, hogy egyetlen ember birtokolhat annyit, mint tízmillió, ami alig több mint fogyasztó Magyarországnak lélekszáma. Örömmel megvitatnám kávéházi asztal mellett a kedves Olvasóval, a mi Kárpát-medencénkben ki lehet a mi 'jövővőnk'? Nekem is volna rá tippem, de – a nagy Fermat után szabadon – túl keskeny a margó, hogy idejegyezzem. Ahhoz pedig még keskenyebb, hogy azoknak a 'rőbert-bácsiknak' a neveit is illessem, akik azt a bizonyos négyezret alkotnák 'odafenn'. Már csak azért sem, mert, mint Orsós László Jakab barátunk megjegyezte a valaha volt *Nappali Ház* belborítóján, *se hite, se hivatása alapján embert megítélni nem lehet*. Nem voltam fültanúja, de mintha bátrabb tollforogatók megkérdezték volna ama 'odafentiek' egyikét, fel tudná-e sorolni, mi a világ hét csodája? Azt nem, de nem is érdekel, hangzott a 'célirányos' válasz, de a nyolcadikat igen. És az a kamatos kamat. (Nem néztem utána hány Holdnak kellene színaranyból keringenie Földünk körül, ha vennénk a fáradságot és a Krisztus idején pár százalékos kamatra betett fillérünk mai 'vásárlóértékét' kiszámolnánk.) Egyik, még élő Mesterem szavajárása: mond meg nekem, honnét kapod a pénzedet és én cserébe megmondom Neked, nagyjából mit gondolsz a világról és valójában kinek szolgálsz (okítasz, írsz, ítélsz, gyógyítasz és építesz) – kit is gazdagítasz Te? Mert ez alól, talán megélhetési/?/ viszketegségből, az építő- és városművészek nagy családja sem kivétel. Gondoljunk akár a kiváló Frank O. Gehry Los Angeles-i börtönépítészére (szigorúan Michel Foucault szellemében), vagy az ifjan is kiváló Ugyanó azon 'átmeneti utcabútoraira', melyek nem titkolt mellékfunkciója, hogy a hajléktalanok bizonyosan leguruljanak róluk. Itt van Amerika, a mi Budapestünk Gellért-téri metrólejárójánál, a mi Cseh Tamásunk szobrikája körül is efféle 'közösségi utcabútorokat' láthatunk. Kipróbáltam és gratula! Ha különféle médiumok 'közjö' gyanánt ismertetnék (el) velünk az efféle építőműveket, meg is érdemelnénk. Monte Cristo grófja úgy tette tönkre a maga

Danglars báróját, hogy lefizette a korabeli hír-továbbító lánc egyik 'integető' tornyának kertkedvelő kishivatalnokát, hamisan 'intene' Párizs felé. Napjainkban a világ összes médiabirodalmának tulajdonosa Monte Cristo grófjaként gondolkodik. (Reméljük a MÉ – *mérete* miatt is – kivételes.)

Miklóssy Endre építész/író/urbanista barátunktól hallhattuk, 33 amikor a Régiék közösségének valamely tagja ínségében mindent csak magának kapar a fű alól is, télen, Capricornus idején átmenetileg talán helyénvaló magatartás, ám ha valakinél a teljes évkörön rögzülne, a Vének tanácsa elkülöníti egy erre rendszeresített méretesebb kunyhóba a település peremén. Ott mindenki időről időre 'agyon' ajándékozza egészen addig, amíg az illető egyedüliségében rá nem ébred, az igazi értékek talán mégsem a tárgyokban, hanem a közösségi kapcsolatokban rejlenének. Ekkor a Bölcsék bölintanak, igen, ez az ember végre meggyógyult, újra közénk tartozik. Manapság, a mi civilizációinkban, hogy is van ez? Amikor épp az ilyen 'elki betegség' a legmagasabban sztárolt társadalmi hajtóerő? Amikor bolygónk tudatosan túltényesztett munkaerőállat-milliárdjai feletti kleptokrata korporációk bármely tagja magánemberként olyan, mint egy jovialis nagybácsi, akire az unokádat rábízod, ám együttesen életveszélyes bűnbanda, miképp azt Konrad Lorenz írja, döntéseik kontinenseket tarolnak le, tesznek földönfutóvá? (Miközben a 'községi' felelősség, tisztesség ne essék szólván, úgy oszlik el közöttük, mint gatyában a fing.) Vajon a személyes és kollektív lelkiismeret illetén modellezett mesterséges maghasadása eredményezné a tömeges társadalmi tudathasadás globális láncreakcióját, miképp Deleuze és Guattari a kapitalizmus népbetegségeként bélyegezte meg? Vajon, (meditáció az elgondolhatatlanról) az *Ordo ab chao* Janus-arcú szabadkőműves szellemében szervezett 'Deep state' kerekasztala körüli alig tucatnyi bűvészinás, a globális pénzügyi kannibalizmus 'agyközpontja' – túlélő stratégiájának 'leveleznyléséről' volna szó, ahogy John Perkins *Egy gazdasági bérnyilkos vallomása* című 'szakmai' önéletrajza is dokumentálja? Vajon a Régiék közösségi terápiája, a középkori zsinatok 'még idejében meghalt' eretnekgyanús Eckhart Mestere által is bátran gyakorolt Szégyen filozófiája – gyógyírja lehet-e a globalibugris kortárs létrontásnak? Amikor arra utasítja inasát az egyszeri kőműves, addig tartsd fiam a kéményt, amíg föl nem markolom a pénzt? Amikor bolygónk globális /építő/művészete a pármásodperces örökkévalóságok szellemi ejakulációit hajszolja? Amikor afrikai bányákból bedrogozott gyermekrab-szolgákkal felszínre hozatott ásványok komponenseiből komponált kütyükkel, Mesterséges Gépanya Intelligenciával egyre 'okosabbá' turbózott házaink olyanok, tisztelet a kétkezi kivételnek, mint valami elfuserált úrhajó – némi használat után eldobandóak, mint egy szakadt nylon harisnya? A veretesnek vélt vitruviusi alapelvekkel egyetemben, mint *stabilitas, utilitas, venustas*?

Bogár László *Birodalmak alkonya* című könyvében Jelenczki István és Zseni Annamária *ÖN-TÉR-KÉP* című filmjét méltatja, mely Magyarország lakóinak katasztrofálisan kivéreztetett túlélő képességét, végletesen legyengült lelkiállapotát és a lehetséges történelmi kiútkeresés esélyeit model-
34 lezi. *Familienaufstellung*, azaz családfelállítási terápia, kiterjesztve a nemzet egészére – gyógyító célzattal, olyan felelősebb társasjáték megidézésével, mely a tradicionális szakralitás világában ősidők óta ép-ítő túlélőerő. Ezt a népgyógyító eljárást, rituálét, módszert Bert Hellinger afrikai misszionáriusként fedezte fel és hozta Európába, és amely Magyarországon az ezredforduló óta újra és újra próbált közösségi léleképítő kísérlet. Egy tétova hasonlattal élve olyan ez, mintha 'helyre' kellene ráznunk egy szép nagy tálca gyümölcsöt, amiben talán kósa falevelet vagy miegyebet is (a legfrissebb hírek szerint akár varrótűket!) keresünk? Ez a nagyszüleinktől ellesett mozdulatsor semmiképpen sem ítélezés 'tálcánk' (a mi Kárpát-medencénk?) tartalma felett, sokkal inkább a részek helyes arányainak felelősen aktív és kreatív mérlegelése, keresése. Egy jó varrótű aranyat ér, lenyelni mégsem ajánlatos! A kígyóméregből egy egészen kevéske hatékony gyógyszer. De ha alig mérhetően is elvétjük a mennyiséget, halálos méreg. Tehát a Jó és a Rossz közti distinkció kifejezetten a mi szakmai tudásunktól, bátorságunktól és cselekvőképességüinktől függ. Ezt az alkotó lélekjelenlétet a mi szűkebb/tágabb felelős társasjátékunkban – reangalizációnak nevezzük.

Familienaufstellung, családfelállító terápia? Miért ne lehetne egy baráti, vagy éppen a mi otthonunk felépítése mindennapos/élethossziglani építő gyakorlat? Családi ÖN-TÉR-KÉP folytatásos 3D-ben? (Nemzetállítás kicsiben – kalákában.) A lélek háztáji kvantummechanikája, Bogár Lászlót idézve, 'kísérlet a nemzet morfogenetikus mezőinek feltárására' – és gyógyítására. Juhász Zoltán zenész/pedagógus/elektromérnök is valami hasonlót alkotott, amikor a világ népei legsajátabb népdalainak kezdő strófáit komputerre vitte, majd 3D-ben modellezte. Ezek a zenei térbeli mandalák egy-egy nemzet morfogenetikus mezőiről, amellet, hogy eszméletlenül szépek, döbbenetesen mély és előre mutató üzenetekkel ajándékozhatják meg az 'antennás' szemléltőt. Juhász Zoltán az egyes népek zenei mandaláit összevetve, meglepve tapasztalta, hogy a 'Kárpát-medencei modell' térbeli telítettsége talán a legegyszerűsebb eloszlású, leggazdagabb mintázat, digitális 3D-ben is felmutatható zenei felhőjáték a világon. Jakab Csaba építész/iparművész/pedagógus és barátai a 14. Építészeti Velencei Biennálé Magyar pavilonjában 2014-ben, *Építés/Building* címmel állították ki Kárpát-medencei modelljüket, ami hasonlóan fraktálszerű, folyamatos jövőt ígéro áthallásokkal bővílhette el a látogatót. A 'Kárpát-medencei építés' modellje, szinte szabadkézi szigetként kereste egyensúlyát az interkontinentális térszövegek eseményhorizontját is defloráló Mesterséges Intelligencia, a 'MI' (által is)

megbillent globalizációnk technoevolúciós örvényeiben. Mert hogyan viselkedünk az egyetemes elemi erkölcsi ellensúlyoktól elszabadított Technika kényszerű társaságában, miközben borul ránk a Gólem? Julius Evola, az ősi keleti misztikára támaszkodva tigrislovagláshoz hasonlította a lehetséges túlélő magatartást. Ha rád támad a tigris és elszaladni lehetetlen, fára mászni úgyszintén, pattanj a hátára, lovagold meg! Így próbáld meg emberibb mederbe terelni, kvázi reangalizálni azt az elementáris őserőt, mely dicső civilizációnk léte peremére vadított tigrisének veleszületett sajátja. Ám ahol az emberi morál csődöt mond, a növények is utat mutathatnak. Felelős természetgyógyászok ismét felismerik, a településeink körül megjelenő 'új' növények előre jeleznék, miben fognak megbetegedni lakói. *A gyógyszereket a Földből adja az Úr és az okos ember nem veti meg őket.* (Sirák fiának könyve) Egy uszkai cigánykocsmában hallottam, a csernobili katasztrófát követő héten az uszkai cigányok észrevették, a határban megjelent a szeldelt levelű bodzának egy mutánsa, melynek szebb lett a virága, szebbek lettek az arányai – és a belőlük készített gyógytea roboráló ereje is intenzívebbé vált. A csernobili dózist, amitől a többi élő, ember, állat és növény elpusztul, nemhogy a saját épülésére alakítja, reangalizálja, de egy nálánál magasabban manifesztált lény, az ember gyógyítására is felkínálja. Igen, ahol az *emberalatti ember*, a késő újkori globalibugris morálja csődöt mond, a növények is utat mutatnak, ahogy azt a szeldelt levelű bodza intelligenciája is igazolja. Kétségtelen, e felismeréshez olyan világszemlélet kell, kellene, amire – miképp azt Hajas Tibor költő/performer és Marija Gimbutas régész/történész előadásaiból is hallhattuk – a 'lebutított' Európának már nincsen nyelve. Nem tudom, mennyi időnek kell eltelnie, hogy a 'modern/nagyvárosi/munka/nélküli/erő' elgondolkozzék, vajon a parlagfű valójában még föl nem ismert rákgyógyszer? Mit ér az a szépség, tette fel a költői kérdést Miklóssy Endre, amelyre nincsen szem? Vagy még nincsen szem! *Magyarországon úgy kell élni, (alkotni/építeni) mintha szabadság lenne...* – tanítja Erdély Miklós építész/képzőművész/költő/filmrendező és pedagógus. Így aztán igazán könnyű a dolga annak az Esztergom-Aranyhegy-i családnak is, aki a *Familienaufstellung* ígézetében évtizedek óta folyamatosan építi otthonát, régi-régi fákkal 'nevezetes névtelenségben' (szabadulóban a pénzügyi kannibalizmus csapdájából is) egy erdős, önellátást elősegítő, öngyógyító kiskertben, hegyoldalon, ahonnét a Dunára és a magyar Sionra, az esztergomi bazilikára is pazar a kilátás.

Az esztergomi Hertelendy család – épületgépész/energetikus és pedagógus házaspár a megörökölt nagycsaládi birtokon neveli gyermekeit, alkot, dolgozik – élőben is igazolja dr. Üрге-Vorsatz Diana Nobel-díjas

csillagfizikus/klímakutatónk szentenciáját: *Mi is rengeteget tehetünk környezetünkért, úgy személyesen, mint közösségileg az éghajlatváltozás kiegyensúlyozása érdekében.* És nem csupán elektromos háztartási eszközeink

36 megfontoltabb használatával, hanem épületeink 'klímafelelősebb' megtervezésével/építésével. Forróbb nyarakon, amilyen a 2018-as is volt, az Aranyhegyen eleve legalább 6-7 Celsius fokkal hűvösebb a levegő, mint az esztergomi Duna parton. Az utcáról a kertbe lépve még néhány fokkal alacsonyabb a hőmérséklet, köszönhetően a dzsungelszerűen szabad fák, bokrok, aljnövényzet és a családi ételmezés kiskertje helyesen kialakított arányának. Az épületegyüttes térbeli elhelyezése is ehhez a természetes rendhez illeszkedik, a Hamvas Béla által ismertetett szakrális földrajz időtlenebb, aranykori térarányaihoz alkalmazkodva. Az üvegezett déli bejárat előtt olyan fa áll, mely nyáron leárnyékol, télen – leveleit elhullajtva – engedi a napmeleget a homlokzathoz. A precízen hőszigetelt épület belső tereiben, a külső zsaluárnyékolós fa nyílászáróknak is köszönhetően, még jó néhány fokkal hűvösebb, kellemesebb a hőérzet. Telente, a kifejezetten energiatakarékos skandináv tömegkályhákhoz hasonló, speciálisan megtervezett helyi vegyes fűtés a birtok erdőkertjének lehullott gallyait, nyesedékeit is nagyon jó hatásfokkal égeti el. A zöld hegyoldalra simuló épület előtere a szív felőli irányban tágas étkezőkonyhára nyílik, jobbra a mérnöki műterem, valamint az emeleti hálókhoz vezető lépcső tárul fel. Az épületet egy kisebb dolgozótorony, egy studiolo koronázza. A studiolo kupolája alól mesés a látvány az esztergomi bazilikára, a Duna szalagjára és a túlítani párkányi dombokra. Naplementékkal, melyek az évkörnek megfelelően simítják végig a látóhatárt... Az épület földszintjén, a panoráma felőli fertályon egy tágasabb, fedett nyitott terasz húzódik. A terasz alanti ereszkedő domboldalba épült meg idén nyárra, félig földréteggel/gyógynövénnyel takartan a nagyszülők otthona. *A nagymamák viszik a hátukon a történelmet, amíg odakinn bombáznak, ők a pincében pogácsát sütnek,* emlékeztet Petri György. A kör alaprajzú, az ég felé is megnyíló nappali kupolájához kiskonyha és szerény, de kényelmesre méretezett fürdő, toalett és gardrób csatalakozik. A nappaliból üvegezett tornáccal ellátott előtéren át a kiskertbe léphetünk. Az 'új ház' térarányait, domboldalba komponálását az a szupervályog technológiával megtervezett, épülőfélben lévő munka is befolyásolta, melyet a Gerecsében lévő Héregre, egy hasonlóan varázslatos, hegyoldali erdőkertbe képzelt el az a tervező team, melynek épületgépészeti/energetikai munkáit, nem véletlenül – a Hertelendy-ház gazdája, Hertelendy Zsolt végezte el. A fent említett épületek tervrajzai Mújdricza Ferenc építész esztergomi műtermében készültek. A szupervályog építési technológia atyja Nader Khalili iráni amerikai építész, aki földrengés biztos magas házai sikere nyomán a NASA űrépítészeti programjába is meghívást nyert. Bár minden szakmai elismerést megkapott, beteg

lett az euroatlanti viselkedés kultúrától, és hazament gyógyulni az Övéihez, Iránba. Iránban háború volt, homokzsákok, halottak, szögesdrót, vér és homok – és földönfutók milliói. Khalili kalákában emelt (szögesdrót 'kígyóval' megerősített homokzsákokból) családi kupolaházakat az iráni hontalanoknak. Ennek a földházépítési technológiának magyarországi éghajlati milióbe oltásával kísérletezik társaival dr. Kovács Mónika Erika és Fekete Zoltán. 'MINDEN FÖLDLAKÓ FELELŐS – minden földlakóért' – meditatálnának az elgondolhatatlanról Alexander Dumas és Szabó Dezső nyomán...

Vida Gábor biológus/genetikus/ökológus és pedagógus jegyzi meg egyik előadásában, talán olyan a teljes emberiség is, mint az egyes ember. *Mire megjön az esze, elmegy az esze...* 'Miféle teremtmények vagyunk?' – kérdi Noam Chomsky, precízen analizálva az ember 'bélagy gondolkodását' is. Konstatálva, egy totális termonukleáris háború kitörése, a globális éghajlatváltozás és a Mesterséges Intelligencia emberi ellenőrzés alóli elszabadulása fenyegeti a 21. századi emberiséget a leg súlyosabban. *Csak a szépség mentheti meg a világot*, írja Dosztojevszkij és Márai Sándor. A szabadkézi szépség, amely talán a kiskamasz féltelenségű Mesterséges Intelligenciát is elbűvölhetné/megszelídíthetné, melynek mintha veszélyes hulladékként kezelt, csere kompatibilis 'fantasy/lego/mikrochipjeként' – immár bolygónk 'magyarországnyi méretű megalopoliszait' alkotnánk. Mintha az akció-reakció erő, némi késéssel az erkölcsi életben is érvényesülne. Ahogy az ember bánik az anyafölddel, az ásványi kincsekkel, a vizekkel, növényekkel és állatokkal, úgy bánik – ebédelek vagy ebéd leszek? alapon – a másik emberrel is. Az emberiség Urai a Rabszolgák milliárdjaival. (*Herren moral und Sklaven moral/Nietzsche*) Hamarosan így viszonyulhat a szupergyors, Géptestben/gép-lélek Mesterséges Intelligencia a teljes emberiséghez, és az 'őt' bűvészinasként megidéz/tet/ő 'Deep state' keménymagjához is. De a pusztá panaszkodás – csak az ördögöt hizlalná! Mert nem csak egymásból, hanem *egymásért* is lehet élni. Felelős, felelősebb társasjátékban. Gandhi már száz éve jelzi, ha nem őrizzük meg vidékeink kistelepülés megtartó erejét, a földönfutók nagyvárosokba özönlése civil eszközökkel kezelhetetlen. Puskás Ferenc agrármérnök börtönök építése helyett – Silvio Gesell Természetes gazdasági rendje mintájára – olyan önellátó/öngyógyító kiskertes képességfejlesztő centrumokat javasol ösztársadalmi katasztrófavédelem gyanánt, ahol helyben kezelt mezőgazdasági 'hulladékokból' épülnének a házak is. A hazai vidék és város egymást felerősítő komplementereit hasonló szellemben gondolja el Síklaky István közgazdász Fennmaradásunk feltételei című életművében. Meditáció az elgondolhatatlanról – talán a még le nem tarolt amazóniai, afrikai és indonéziai dzsungel, a szibériai és a Kárpát-medencei erdőtertek intelligenciáját kiterjesztő 'nevezetesen névtelen' Földlakók

szakrális védmű-hálózatának is köszönhető, hogy a földi élet határtalanul *életrevalóbb*, mint az komputereink mögül elképzelhető! Talán Pio Atya nevezetes látomása a Kárpát-medence, a mi potenciális gyógymedencénk la-

38 kóinak kitüntetett küldetéséről is erre utalna, mely látomást a legpontosabban Vass Csaba szociológus értelmezi – a mi szakmánk számára is: *A magyarság létfeladata, hogy mintát nyújtson a világ népeinek arra, miként lehet az egyetemes szeretet időtlen űs-forrásából táplálkozó szakrális közösségét egy adott anyagi-fizikai térben megszervezni és működtetni mindenki üdvére.*

Utóirat: Ha volna rá igény, szívesen, de csak élőben. *Túl keskeny a margó...*

* A Magyar Építőművészet (MÉ) Utóirat 100 esszépályázatára benyújtott írás, mely Új generáció kategóriában 1. díjat nyert.

